

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$5.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto... 6.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily

in the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.

75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 54. — ŠTEV. 54.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 5, 1920. — PETEK, 5. MARCA, 1920.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

NITTI SE KAR GEDI SAME SLADKOSTI.

POMAGAJTE NAM, PA SI BOMO POMAGALI!

ITALJANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK NITTI JE IZJAVIL, DA JE EVROPA OGROŽENA, KER JE DOLŽNA CELEMU SVEČTU. — V ITALIJI NI BOLJEVIZMA. — TRDO DELO IN ZMERNOST STA BAJE GESLI ITALIJE. — ITALIJA HOČE VELIKO MANJ SLOVENCEV IN HRVATOV KOT JE PA ZNAŠALO ŠTEVILO ITALIJANOV, KI SO IZGUBILI V SEDANJI VOJNI ŽIVLJENJE. — MOŽNOSTI REVOLUCIJE.

London, Anglija, 4. marca. — Evropa je v nevarnosti, da bo za stalno izgubila pozicijo, katero je zavzemala pred vojno, — je izjavil italijanski ministrski predsednik Nitti tokom nekega pogovora, ki je bil natisnjen danes v Manchester Guardian. Rekel je, da ni Evropa več upnik in da je vknjižena na strani dolžnikov v veliki knjigi.

— Javni red v Italiji je dober, — je rekel ministrski predsednik, — in če bi mogla dežela dobiti najmanj kar potrebuje glede premoga, živil in surovin, bi bila v stanu sama sebi zopet pomagati na noge v ekonomskem oziru. Z ozirom na velik uspeh socialistov tekom zadnjih volitev v Italiji je rekel Nitti, da bo to mogoče napravilo njegovo nalogo bolj težko, da pa to ne bo škodilo deželi, kajti sedanji parlament je zastopnik in predstavitelj vseh političnih struj v Italiji ter kot tak najboljše jastvo proti revoluciji.

— Nikake pozornosti ni treba posvečati govoricam glede boljevizma, — je rekel Nitti. — Trdo delo in zmernost sta gesla Italije v sedanjem trenutku.

V pogovoru je vsebovan le kratek miglaj glede jadranskega položaja.

— Našli bomo pot iz zagate, — je rekel ministrski predsednik, — in mi in Jugoslaviji bomo še prijatelji. (Bog me čuvaj prijateljev, kajti sovražnikov se bom obranil že sam!) Nikarne povečavati tega spora radi meje s tem, da govorite o imperijalizmu. Naša trajna zahteva glede nevrializacije izčerne obale Jadranskega morja dokazuje nemunost trditve glede italijanskega imperijalizma. Čustovanje seveda obstaja radi Reke, kajti bodočnost nekaterih Italijanov je neposredno prizadeta, a to so v resnici vprašanja štatistike, ne pa divljih ambicij.

— Kaj pa pravzaprav zahteva Italija ob Jadranu? Ona hoče ko se ozemlja, kjer je prebivalstvo je manj številno kot so bile italijanske izgube v vojni. Ne mešajte vprašanja s tem, da govorite o tajnih pogodbah. Londonško pogodbo se je skrivalo že radi vojnih potreb tudi bi Jugoslaviji ne izvedeli, kaj se hoče napraviti žnjimi, ker bi se v tem slučaju še bolj besetu boriti proti Italijanom. Končno pa se vendar le italijanski narod, ki bi se mogel pritožiti glede te po godbe. (Ta pa je lepa).

— Obstajajo možnosti revolucije, — je rekel Nitti pri razpravi s polnočnega položaja, — in te možnosti ogrožajo nas vse. To napečnost je treba olajšati. Kako morejo premagani plačati vojne odškodnine, če se nihil produktivnosti ne pospeši potom dobave surovin? Velik stvar je, da ne bomo zadužili Turka, temveč mu pomagali z pot na noge kot ostalim uničenim narodom.

Nitti je dal izraza svojemu trdnemu prepričanju, da se bo zopet ustanovilo normalne odnose z Rusijo ter dostavil:

— Ne sme več priti do vmešavanja v notranje zadeve kakih dežel od strani drugih dežel.

(Nitti je prebrisan lisjak in njegove izjave nam pričajo, da upa dobiti Italija vse, kar si želi).

PROHIBICIJSKI AMENDMENT

IN DRŽAVNE PRAVICE

DRŽAVA NEW JERSEY JE VLOŽILA PRI NAJVIIJEM SODIČU PROŠNJO, V KATERI PRAVI, DA PROHIBICIJSKI AMENDMENT KREI PRAVICE DRŽAV. — AMENDMENT JE NEPRAVILNO SESTAVLJEN, KER GA NIJO ODOBRILO ZAKONODAJE V ENOINDVAJSETIH DRŽAVAH.

Washington, D. C. 4. marta. — Država New Jersey je danes potom svojega generalnega pravnika Thomas F. McCrana vložila pri najvišjem sodišču Združenih držav tožbo, potom katero bo skušala dosegiti, da se bo ustanovil prohibicijski amendmetn proglašilo navedenim ter preprečilo izsiljenje Volsteadove postave.

Joseph A. Linigan, pomožni državni generalni pravnik, je napovedal, naj se odredi skorajšanje zaslišanje glede te peticije, ki se obreha proti Palmer-ju, generalnemu pravniku Združenih držav in proti Danielu Roper-ju, komisarju za notranjo carino.

Peticija izjavlja, da je bil amendmetn neprimerno sestavljen, da ga niso v 21 državah zakonodajale odobrile tako kot je dolgočeno v državnih zakonikih in da je ni sile v kongresu, ki bi mogla predlagati ustavni amendmetn, da regulira navade in moralno naroda. Nadalje pravi peticija, da je amendmetn zakonodajna, ne pa ustavnata dežela in da je bila kot tako neprimerno sprejeta.

Nadalje se glasi, da je ustanovil amendmetn centralizacijo sile in avtoritete brez privoljenja naroda države New Jersey in da pomenja to kršenje njenih suverenih pravic Volsteadove postave, ki je bila sprejeta pod avtoritetom osemnajstega amendmetna, je samopeči nicedva.

Konec peticije se izjavlja, da si pridržuje država New Jersey v slučaju, da bi obvezala ustavnost osemnajstega amendmetna, izključno pravico, da izsili izvedenje postave v notranosti države same.

UVOZ NEMŠKEGO POTAŠA. da se bodo tozadovne pošiljatve vrnilje skozi dolgo vrsto let.

Berlin, Nemčija, 4. marca. — Producija v napravah, katerih kontrolira sindikat, se je izboljšala vsled povečanega dovoza prevoza ter izboljšanja transporta. Sindikat je tudi odredil, da se inozemstvu,

Slika nam kaže vdeležence pri seji Lige narodov v Londonu. Seji predseduje angleški državnik Balfour (stoječi na levem kraju slike).

IZJAVA ZAGOVARNIKA

MORRIS HILLQUITA

PRIZNANJE SOVJETA

W. VA. PROTI ŽENSKI

VOLINI PRAVICI

Priznanje sovjetske Rusije je sedaj pred zavezniki. — Dosedaj se nikače odločitve.

Odvetnik, ki zagovarja socialistične izvoljene v newyorško zakonodajo, je podal odločno izjavo.

Albany, N. J., 4. marca. — Pri razpravljanju glede zadnjega govorja Morris Hillquita, pravnega zastopnika petih izključenih socialističnih poslancev v zakonodaji, so politični voditelji občnih strank izjavili, da vidijo odločno pretnjo, tikajočo se splošne stavke v izjavi Hillquita, ki je rekel, da bi se delaveci v skrajnem slučaju tudi poslužili splošne stavke Hillquita, ki je branil socialistično stranko ter izjavil, da so obdolžne, dvignjene proti njej, meglene in nebastvene.

Posvaril je Amerikanec proti obdolžnosti internacionalizma in tuje nadvlade, katero se je dvignil tekmo obravnavave ter obrnil pozornost na Ligo narodov, na delovanje kapitalistov, na trgovino, financo ter katoliško cerkev, o katerih vse je rekel, da so med narodne naprave. Katoliško cerkev je opisal kot definitivno mednarodno organizacijo, ki dejansko zahteva zase avtoriteto, duševno avtoriteto, nad svojimi članimi v vseh deželah sveta.

Martin Comboy bo se tekom danšnjega dne odgovoril z nasprotnimi stranki se je izrekel za odpravo in razveljavljanje vseh vojnih obveznic. Opravičil je opozicijo socialistov proti vojni ter rekel, da bi zopet zavzel tako stališče, da prepreči neupravičljivo morilo.

Trdil je, da more le socialistična stranka se je izrekla za odpravo in razveljavljanje vseh vojnih obveznic. Opravičil je opozicijo socialistov proti vojni ter rekel, da bi zopet zavzel tako stališče, da prepreči neupravičljivo morilo. Trdil je, da more le socialistična stranka se je izrekla za odpravo in razveljavljanje vseh vojnih obveznic. Opravičil je opozicijo socialistov proti vojni ter rekel, da bi zopet zavzel tako stališče, da prepreči neupravičljivo morilo.

Delavci te dežele imajo pravico sklicati generalno stavko ter je dobro, da jo imajo vsaj pravljeno kot mogoči instrument za gotove slučaje ob zelo izrednih, nujnih prilikah. Reči hčem, da se je rabilo v inozemstvu generalno stavko v namenu, da se izsili politične akcije.

Potrebno zad obavo potaša, katerega se potrebuje za domačo potrebo v poljedelske svrhe. Sindikat upa, da vsed tega, da bo v stanu posvetiti del svojega proizvoda ameriški eksportni trgovini. Ker se bo za potaš, poslan v Ameriko, plačalo v doljarjih, domneva vladna, da bo prodaja potaša od strani sindikata materialno olajšala ipolnitve obveznosti Nemčije v zvezdarskih državah.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRAŽENIH DRŽAVAH.

Uvoz nemškega potaša. da se bodo tozadovne pošiljatve vrnilje skozi dolgo vrsto let.

Berlin, Nemčija, 4. marca. — Producija v napravah, katerih kontrolira sindikat, se je izboljšala vsled povečanega dovoza prevoza ter izboljšanja transporta. Sindikat je tudi odredil, da se inozemstvu,

KDO JE ZLOMIL STAVKO DELAVEC

NA FRANCOSKIH ŽELEZNICAH?

BILI SO FRANCOSKI DELAVCI, KI NISO HOTELI SLEDITI RADIKALNIM VODITELJEM, KI SO SKUŠALI UVELJAVITI SOVJETSKI SISTEM. — ZAHTEVA SE PROTISTAVKARSKO POSTAVO. — POROČA EDWIN L. JAMES.

Pariz, Francija, 3. marca. — Stavka železničarjev je končana in ljudje so se vrnilni na delo.

Izjalovljenje te revolucionarne stavke je pomembna zmaga za francosko vlado. Dočim se je stavka tehnično končala po podlagi dogovora, tikajočega se razsodbe, se vendar ne bo razpravljalo o vprašanju nacionalizacije železnic, ki je predstavljala veliko zahtevo stavkarjev. Vprašanja, glede katerih se bo razsodilo, se tičejo v glavnem nove ureditve plačilne lestvice, o kateri vlada že razmišlja.

Cela zgodovina stavke nam priča o zdravem hišnem razumu francoskega naroda. Bil je francoski narod, ki je porazil to stavko. Če bi bila stačna večina delavcev in delavk za stavko, bi ta paralizirala celo Francijo ter mogoče izsiliла padec kabinet-a Milleriana. Francoski delavec pa v splošnem ni odobraval tega koraka ter udi ni hotel pomagati radikalni manjšini med železničarji v njenih naporih, da diktura vladi njeni železnični politiki Polovca železničnih delavcev sploh ni zastavila in to kljub pozivu na splošno ali generalno stavko in ko je Generalna delavska federacija vzela v prečes vprašanje simpatijske stavke v drugih industrijah, so delegati odločno izjavili, da ostali delavci ne bodo podpirali stavke železničarjev, ker ni njen namen izboljšati delavske pogoje, temveč vprizoriti politično gibanje proti sedanjim vladam. Tega pa ostali delavci niso marali. Ko je videla, kam piha veter, je Generalna delavska federacija hitro sklenila mir.

Na ta način je zadnji teden zelo, zelo jasno pokazal, da je Francija daleč proč od sovjetskega. Francoski socialistični kongres v Strasbourg je odklonil Lenina in Trockista ter zavrgel v razmerju dveh glasov proti enemu predlog pariških radikalcev, da se sprejme tretja internacionala, ki je bila ustanovljena v Moskvi. Sedaj pa se je stavka, katero so vodili isti radikalni elementi, ki so se zavzemali v Strasbourg za Lenina, izjavila, ker je francoski narod ni odobraval.

Minot, radikalni voditelj Paris-Lyons-Sredozenško morje železničarjev, je pobegnil, da se izognese arretaciji. Leveque, ki je odgovoren za to, da se je razsirila stavka v pariškem okraju, se nahaja v Joči. Le-Fevre, načelnik pariških radikalcev, je bil arretiran na svojem povratnem potovanju iz Strasbourg, ker je rekel na kongresu, da bi se moralno glasovati za prejšnjega predsednika Poineare mestodobrenja, katero se mu je izreklo, dvanajst krogelj, katera zavrstila izdajalec. Prihajajoč nazaj s kongresa, je šel Longuet, nadaljnji pariški radikalni voditelj, v postajno restavracijo v Nancy, a go stiščilničar mu ni hotel postreči ter ga imenoval Boche-a in izdajalec.

Francija se je opasala z mečem, da porazi to stavko in naj bi se razsirila še na tako široko. Narod je stal za vlado in danes, celo potem, ko je stavka že konec, se razkriva številne odredbe, katerih se je hotela poslužiti v slučaju potrebe. Nameravala je poklicati pod zastave vse stavkarje na vseh črtah in v armado bi vpoklicala tudi vse šoferje, ki naj bi zagotovili dobro živil za mesta. Bile so omejitve porabe živil kurirja in razsvetljave, katere se nameravajo uveljaviti, če bi šla stavka še naprej. Narod je sprejel vse to z dobro voljo in generalna delavska konfederacija, ki je vzela vodstvo stavke iz rok radikalcev, je videla, kam se nagibajo stvari ter sklepila udati se.

Stavka je dala novega bodrila za zahteve, da se uveljavlja postava, na podlagi katere bi bila stavka brez razsojevanja nepostavne in nedovoljene. Za tem gibanjem stoji M. Briand, ki dobitva podporu tudi od drugih strani, kajti splošno prevladuje prepričanje, da je treba Francijo, okrevajočo od ran, zavarovati proti škodi, katero so v stanu napraviti radikalni voditelji.

Alfred Capus, urednik "Figara", je pisal:

— Stavka železničarjev je končana in revolucionarni poskus se je izjalovil. Obstaja pa še ogroženje, katerega ne smemo pregledati. Najbolj zadovoljivo in častno za deželo pa je, da je narodno čustovanje na vrhu v dušah pretežne večine delavskega razreda. Stavka je vrhnuje v dušah pretežne večine delavskega razreda.

— Zadeva Cheminots pomenja ustavljanje in zadržanje radikalnih elementov. Ne smemo pozabiti, da se bo morda zopet vprizorilo poskus. Imeti moramo jamstvo za jutri. Če bomo ostali izročeni milosti delavcev, ki se ne pomislijo zapustiti svoja mesta, bo manjšalo državi varnosti. Imeti moramo stavkarsko politiko, ki je boljša kot da se da koncesije v vsakem slučaju. Sreča Francije ne leži v takih politiki ali pomanjkanju politike.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRAŽENIH DRŽAVAH.

NOVA ZVEZA ZA IZPLAČEVANJA DENARJA

Naše denarne pošiljatve razpošilja in izplačuje sedaj

GLAS NARODA

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

FRANK SAKSER, President

In corporation

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
55 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izlaja vse dan in izvemidi nadalj in praznikov.

Na celo leto vsele list na Ameriko in	Za štiri meseca	Za štiri leta	Za Nov. 1920
Canada	\$10.00	\$10.00	\$10.00
Ez celo leta	\$10.00	\$10.00	\$10.00

GLAS NARODA
(Voices of the People)

Same day except Sunday and Holidays
Subscription yearly \$1.00

Advertisement on agreement

Dogaj krov podpisna in osebnosti se ne priblijujejo. Denar naj se blagovoli poslati po
Money Order. Pri spremembah kraja narodov predimo, da se nam tudi preklicuje
bivalisce namen, da hitrejš nadjemo naslovnika.

GLAS NARODA
55 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
Telephone: Cortlandt 2278

Laskave izjave Frank H. Simonda glede Italjanov

V dolgem članku, katerega je priobčil Frank H. Simonds, znameniti kritik in politik, v newyorški "Tribune", pravi pisatelj glede jadranskega položaja naslednje:

Reka je čisto italijansko mesto, stoeče v izključno slovenskem ozemljiju ter obdano od treh strani od slovenskega prebivalstva. Na četrti strani pa se nahaja morje. Reka ima le najbolj meglene stike z Italijo, kajti skozi stoletja je bila zvezana z Avstrijo ali Ogrsko....

— Drugo pristanišče, Trst, se nahaja že v italijanskih rokah. Celotni slučaju Trst pa je zahteva Jugoslovov vredna obzira, kajti prebivalstvo, ki obdaja mesto, je izključno slovensko in Trst sam ima veliko in vedno rastočo slovensko manjšino....

Italijanske zahteve do Reke temelje na dejstvu, da je v okvirih teh mesta večina prebivalstva italijanska. Soglasno z dobesedno razlagom štirinajstih tečk bi samodoločba ustanovila italijanske pravice do Reke. Na drugi strani pa je prava in resnična želja Italjanov, da obvladajo jadransko obal, da kontrolirajo oba pristanišča jugoslovenskega zaledja in da na ta način ustanove ekonomsko in politično kontrolo nad tem delom sveta....

Če bi ne prišla Reka v italijanske roke, bi takoj postala nevaren tekmeč Trsta ter je skorite gotovo, da bi to pomenjalo pogin Trsta, kajti Jugoslovani bi povsem naravnito rabili Reko in Trst bi bili oprijeti svoje trgovine. Nahajal bi se pod oblastjo Jugoslovov, kajti Jugoslovani kontrolirajo celo zaledje z vsemi železnicami ter bi lahko obrnili vso trgovino proti Reki, nakar bi moral Trst poginiti....

— Če pa bi se nasprotno Italija polastila kontrole obeh pristanišč, se sta Jugoslavij na razpolago, bi bila ta dežela ekonomski izročena Italiji na milost in nemilost. Italijanske izjave glede primernosti drugih pristanišč niso vredne, da bi se razpravljalo o njih. Značaj dežele, ki je gorat, prepoveduje zgrajenje nadaljnih železniških prog, razven za neprimerno visoke stroške. Če bodo Italijani dobili Reko in Trst, bodo imeli jugoslovensko trgovino v svojih rokah....

— Vspriče tega položaja je razumljiva opozicija predsednika Wilsona proti prvotnemu predlogu, da bi dobila Italija Reko. Kot vprašanje pravice ali krivice je stališče predsednika nepraviljivo. Dežela, to je Jugoslavija, ki ima 11,000,000 prebivalcev, ki ima tako veliko ozemlje kot je celo Italija in ki bo imela v bližnjih bodočnosti prav tako veliko prebivalstvo kot Italija, ne more dovoliti, da bi bila oropana izhoda na morje ali da bi bila stavljena pod ekonomsko nadgospodstvo Italjanov. Če obstaja večina prebivalstva Reke iz Italjanov, se je nasprotno velika ozemlja z izključno jugoslovenskim prebivalstvom izročilo Jugoslovom na podlagi razlogov, ki potrjujejo jugoslovenske zahteve do Reke....

Italijanski diplomati niso izprva zahtevali Reke, a vsled pritiska iz domače dežele so bili prisiljeni staviti tudi to zahtevo....

Te zahteve so temeljile na štirinajstih točkah, na pravici samodoločbe.

V Parizu so torej Italjani zahtevali Istro, Dalmacijo in slovensko zaledje Trsta na podlagi Londonske pogodbe, dočim so zahtevali Reko na temelju samodoločbe....

To je odprlo pot za kompromis. Francija in Anglija nista hoteli nasprotovati predsedniku Wilsonu, a tudi nista imeli nikakih sebičnih interesov, da bi se zavzemali za italijanske zahteve. Večani sta bili vsled Londonske pogodbe ter bi z veseljem pozdravili pričak, če bi se mogli izmotiti iz cele kupuje. Če pa nista mogli zavreči Londonske pogodbe, pa sta na drugi strani lahko zahtevali, da se izvede pogodbo v celoti, da namreč dobi Italija Istro in Dalmacijo, da pa se Reko izroči Jugoslovom.

V to pa Italjani v Parizu niso mogli privoliti, kajti povzročilo bi njih padec. Ko je bila debata na višku, se je obrnil Wilson na italijanski narod sam, preko glave Orlanda, kajti pričakoval je, da bo narod uvidel krivljenost svojega stališča ter prisili vlado, da popusti. Italijani pa so se bolj oprijeli ter zahtev in ministerstvo je padlo ravno raditev, ker ni moglo vsiliti urenščenje teh zahtev....

Italija se je umaknila z mirovno konferenco, a se kmalu vrnila in rešitev jadranskega vprašanja se je preložilo na poznejši čas. Medtem pa je nastopal D'Annunzio ter se polastil Reke. V teoriji je bil ustaš proti italijanskim oblastim, ki pa si niso drznile storiti nica, saj proti njemu, ker sta bila armada in mornarica na njegovi strani.

To reško pustolovstvo pa je spravilo evropski mir v neposredno nevarnost. Srbi, Hrvati in Slovenci so že hoteli nastopiti z velikimi vojaškimi silami ter se jih je zadržalo le s pomočjo obljub, da jim bo storjena pravica, da pa ne bodo v nasprotnem slučaju dobili nica.

Medtem pa so Italijani poslužili vseh mogočih nakan. (Prav po receptu Macchiaielli-ja). Skupaj so razbiti solidarnost Šrbov, Hrvatov in Slovencev potom intrig. Skupaj so preprečili zvezo Črnogore s Srbijo ter se pri tem poslužili starega krvnika Nikite kot erodja. Ko se je vrnilo v Črnigori ljudsko glasovanje glede zvezne Srbije, so skupaj Italijani poslali v črnogorsko glavno mesto polk svih vojakov in to ukano je preprečilo le drzna intervencija nekega ameriškega mornarskega častnika.

To pa ni še vse, kajti Simonds pravi nadalje:

— V istem času so napravili skupno stvar z Rumuncem, ki so nasprotovali odstopu deli Banata v roke Srbiji, kateri odstop je odredila pariška konferenca. Italijani so tudi uporabili svoj upliv, da so vzbulili sovražnost Madžarov in Bolgarov proti Jugoslovom, kar je bila zelo lahka stvar, kajti pariška konferenca je izročila Juglaviji precej madžarskega in bolgarskega ozemlja. Tako je bil ustvarjen položaj, v katerem bi tako Rumunc kot Bolgari in Madžari napadli in jači iztok Evrope bi bil zopet v plamenih Italija pa medtem ribarila v kalnu....

Italijanska nesramnost pa se ni ustavila pri tem.

— Italijani so vrili kampanjo proti svojim prejšnjim zavezničkom, Francozom in Angležem, posebno proti Francozom, kajti ta dva naroda sta sprejela politiko predsednika Wilsona, mesto da bi podpirala italijanske zahteve. Številni francoski vojaki, ki so držali izčisto obal pod povelji pariške konference, so bili dejanski zavratniki umorjeni in kampanjo brezprimerne ostrosti se je vodilo v Italiji proti Franciji....

To je lepa osooba italijanske politike iz ust nepristranskega ameriškega opazovalca! Italijani si lahko čestitajo na svojih velikih uspehih.

Italijani hočejo izstradati Gabriela D'Annunzio.

Ne bo šlo tako labko. D'Annunzio je pesnik. On je preživil z duševno hrano.

Železniški ravnatelji so zelo optimistični. Obljubljajo vse možne stvari: boljšo službo, kooperacijo z uslužbenici, gradnjo novih železnic in povišanje voznine.

Prepričani so lahko, da bodo četrtno teh obljub izpolnili. Zadnjo četrtno namreč. Voznino bodo povišali.

Neka sufragetka pravi, da so osemnajstletne dekle bolj pametne kot pa petindvajsetletni fantje. To bo držalo, kajti največ možnih se poroči v petindvajsetem letu.

Premogarji zahtevajo šestdesetodstotno povišanje plače. Kljub temu, da jo jim iz sreč privoščimo, je najbrže ne bodo dobili. Premog bo pa vseeno dražji. Kajti baroni bodo rekli:

Podražiti smo morali svoj produkt, ker zahtevajo premogarji šestdeset odstotno povišanje plače.

Japonsko abecedo, ki je imela dosedaj pettisoč črk, so zmanjšali na polovico.

Japoneci bodo zanaprej veliko lažje skrivali svoje misli kot so jih dosedaj.

Vojaki neke washingtonske bolnišnice so dobili iz nekega ugledega washingtonskega kapitalističnega kluba obrabljenje igralne karte. Že pri prvi igri so pa spoznali, da so karte markirane.

— No, kaj takega se pripeti v najboljih familjah....

V znamenju dolžnosti

Po dolgem, skoraj bi rekli, po večmesečnem boju je bila izvajana stavka newyorških slavnih karnevalistov. Ne sme se reči, da so vse dōsegli, kajti nasprotnik je bil veliko močnejši kot so bili delave.

Delavstvo je bilo sicer solidarno do skrajnosti, toda par tisočakov, ki so bili v blagajini, je kmalu izginili. Tako se je zgodilo, da so ostali delavci s svojo solidarnostjo sami proti mogočnemu nasprotniku, ki je imel v rokah najuspešnejše orožje sedanjega časa — denar.

Uradniki unitje in delaveci se dobro zavedajo, da zmaga ni popolna. Kar se je zamudilo sedaj, oziroma česar sedaj ni bilo mogoče v dejstviti, se bo uresničilo v bodočnosti.

Da bo uspel zagotovljen, je treba denarja. S prazno blagajino se ničesar ne opravi. Vsledtega je glavni ebdor razobil asesment — enodnevno plačo naj da vsak član — pa bo unija zopet, že vsaj deloma na koncu.

Nihče naj se ne obotavlja. Vsak naj prostovoljno, radovoljno da. Denar ni vržen proč, ampak bo uporabljen ves, do zadnjega centa, v vašo korist.

Dopisi

Bessemer, Pa.

Pozdrav vsem Slovencem in Slovencem.

Iz tukajšnje naselbine že dolgo venjam po Združenih državah. Da ne bi kak rojak mislil, da smo že vsi zmrznuli, se bom jaz malo oglašil.

Delo se tukaj prav lahko dobi. Bessemer Limestone Company je že zgradila šest novih kemp za delavce, katerih potrebuje najmanj kakih 200. Delo je različno, pa tudi plača ni preslab; 49¢ na uru pa do 55¢ in še vedno primično.

Rojstek! Blagovolite sprejeti par nasvetov in če se vam zdi, jih tudi uvažujte. Kadarko posiljate denar v svojo staro domovino, sedaj vobligujete Jugoslavijo, posiljajte pa le potom takih zavodov, ki imajo direktno povezavo z Ljubljano. Mislim, da je v tem slučaju najbolje potom znane slovenske banke Frank Sakser, ker tako ne bodo imeli težave s tem, da vobligajo.

Salt Lake City, Utah. Leta 1912 se je ponesrečil Anton Kosec in sicer v premogorovu v Sunnyside, Utah. Vsmala se je plast kamena nanj, da mu je hrbtenico zlomil. Od tistega časa pa do 26. februarja je bil v Saint Marks bolnišnici. Omenjenega dne je preminul v mučnih bolečinah. Pogreb se je vrnil 28. februarja.

Rančki je bil doma iz vasi Stara Bučka na Dolenjskem, kjer zapušča žaluočo ženo in 4 otroke, tukaj v Ameriki pa brata Johna, ki je včasih živel v Črniči in Šentjurju. Matuzovo in Paul Česen z golo. Malči Grubelnikovo.

Tudi gospa Štoklja prav pogosta pride na Bessemer. Zdaj pa je tukaj v Ameriki pri družini Karol Pušnik dekle, pri Joe Gremenu sinu, pri Frauksu Tasoto sinu, družini Jernej Šedelink hčerko in tukaj Štoklja Frank Pokornik.

Bratu ter ženi in otrokom moje najiskrenje sožalje.

John Stampfel.

Samovlada na Malti

Maležki vitezi bi si gotovo meli oči, če bi vedeli, da bo dobila Malta samopravo ali home rule. V koliki meri je ta stvar potrebljena in kakšno ulogo bo v tej "novi prostosti" igral klerikalizem, katerem je poslužili starega krvnika Nikite kot erodja. Ko se je vrnilo v Črnigori ljudsko glasovanje glede zvezne Srbije, so skupaj Italijani poslali v črnogorsko glavno mesto polk svih vojakov in to ukano je preprečilo le drzna intervencija nekega ameriškega mornarskega častnika.

To pa ni še vse, kajti Simonds pravi nadalje:

— V istem času so napravili skupno stvar z Rumuncem, ki so nasprotovali odstopu deli Banata v roke Srbiji, kateri odstop je odredila pariška konferenca. Italijani so tudi uporabili svoj upliv, da so vzbulili sovražnost Madžarov in Bolgarov proti Jugoslovom, kar je bila zelo lahka stvar, kajti pariška konferenca je izročila Juglaviji precej madžarskega in bolgarskega ozemlja. Tako je bil ustvarjen položaj, v katerem bi tako Rumunc kot Bolgari in Madžari napadli in jači iztok Evrope bi bil zopet v plamenih Italija pa medtem ribarila v kalnu....

Jugoslov. vlada preveč popustljiva

Ljudstvo je odločno proti odstopu najmanjšega kočička jugoslovenskega ozemlja Italiji.

Ljubljanski "Slovenec" piše:

Vprašanje našega Primorja in Reke je stopilo za nas v najpomost obopeni štadi. Danes se vlada in delegacija v Parizu sploh ne bore več za Gorico, za Trst, za suverenitet nad Reko. Zunanji minister g. dr. Trumbić se v nasproti poročevalcu "Petit Parisien" čisto jasno in nedvoumno izrazil, da odstopa vlada Italiji ves bazen Trsta od Trbiža do Pulja ter prepušča tako 400.000 našega prebivalstva Italiji. "Pristali smo na to", pravi dr. Trumbić, "da se odrečemo posesti teh področij. Tržaški zaliv je italijansko jezero. Poleg zapadnega Jadranu bo tudi severni del tega morja pripadal Italiji. Vzhodna obala Istre treba, da nam pride. Ona je popolnoma slovenska."

Nadalje: "Kar se tiče Reke in Zadra, ki bi jih mogli s polno pravico zahtevati, ker sta zaokrožena od našega ozemlja, mi vendar napuščamo vsak pomislek, da pride pod našo suvereniteto. Je le možna večja konciljantnost z našo strani? Mi pristajamo, da se iz onih dveh mest stvorite neodvisne države pod pokroviteljstvom z

